

Vlaky zásobovaly sklárny dřevem a uhlím, dnes vozí turisty

12. 11. 2021 15:03

Lužické hory. Region odnepaměti spojený se sklářskou výrobou, jejíž kořeny sahají až do 13. století. Sklářské hutě byly vždy závislé na dřevu, a proto vznikaly v místech, kde bylo tohoto materiálu dostatek. Po jeho vytěžení hutě zanikaly a vyrůstaly na jiných místech. To se však změnilo s příchodem železnice, která mohla do hutě dřevo a později uhlí dovážet.

„Dráha byla v historii pro průmysl zásadní, sklářství nevyjímaje. V současné době, bohužel, tuto zásadní roli neplní. Důvod je zřejmý. Český stát v budování dopravní infrastruktury velmi zaostává, železnici nevyjímaje,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Uhlí se do podhůří Lužických hor přiváželo převážně z oblasti severočeských uhelných dolů po trati mezi Řetenicemi u Teplic a Libercem. Severočeská transverzálka, jak se trati říká, byla dlouhá 144 kilometrů a byla dokončena v září 1900.

V roce 1880 vešel v platnost zákon, který upravoval tehdejší stavební předpisy a výrazně podporoval výstavbu menších, regionálních tratí. V Lužických horách díky tomu vznikla celá řada takzvaných lokálek. Velký kus práce zastala Sklářská lokálka, nazývaná také Šenovka. Vede z České Kamenice do Kamenického Šenova, je oblíbená turisty a měří přibližně 5 kilometrů.

Hory neznají hranice a ty Lužické tak přirozeně pokračují do Saska, kde se jim říká Žitavské hory. Ty křížuje Žitavská úzkorozchodná dráha, která propojuje historické město Žitavu s malebnými lázeňskými městečky Oybin a Jonsdorf.

„Historické lokálky jsou tradičně velkým lákadlem pro návštěvníky všude, kde jsou v provozu. Využívají je k výletům celé rodiny a zejména děti jsou takovým zážitkem nadšené,“ dodala Květa Vinklátová.

Technické zajímavosti Lužických hor

Nádraží v České Lípě

Nádraží prošlo rozsáhlou rekonstrukcí, díky které se celé nástupiště posunulo blíže k městu, a vznikl tu podchod pod kolejištěm. Na první pohled zaujme prolamovaná střecha nádraží, která mu dodává unikátní vzhled.

Železniční viadukt nad osadou Karba

Trasa železnice poblíž České Lípy byla původně plánována přes přírodní rezervaci Peklo, pro nesouhlas veřejnosti, vlastivědného spolku a majitele pozemků hraběte Kinského, ale došlo k přepracování plánu a stavbě viaduktu, který údolí překlenul nad osadou Karba. Výstavba ocelového mostu s klenutými oblouky trvala jeden rok. Most byl smontován ze tří částí. Je dlouhý 209 metrů a vysoký 24 metrů. Kousek od něj se nachází železniční zastávka, původně stanice Zahrádky, která vyhrála v roce 2009 anketu Nejhezčí nádraží roku. Kdo se rozhodne vystoupit zde, určitě by neměl opomenout do svého výletu zařadit návštěvu Novozámeckého rybníku. Jedná se o jednu z nejstarších rezervací v České republice. U rybníka se nachází ornitologická pozorovatelná s nerušeným výhledem na vodní hladinu. Spatřit tu lze řadu vzácných ptáků, například orla mořského, jeřába popelavého nebo husu velkou.

Železniční stanice Křižany

Železniční stanice Křižany je nevyšším bodem Severočeské transversálky. Toto malebné nádraží je oblíbenou filmovou lokací. Natáčel se zde jeden z dílů české detektivky Dobrodružství kriminalistiky, československé drama Kouzelníkův návrat a také scény pro první hraný historický seriál National Geographic Genius, ve kterém ztvárnil hlavní roli Alberta Einsteina oscarový herec Geoffrey Rush.

Železniční viadukt Novina

Tento viadukt jednoznačně patří k nejfotografovanějším technickým památkám v kraji. Právem je zapsán v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek České republiky. Stejně jako nádraží v Křižanech je často v hledáčku filmových tvůrců. Záběry parních vlaků, které projíždí po tomto stavebním skvostu, bylo možné spatřit v několika českých i zahraničních filmech a seriálech – z těch nejznámějších například 3 sezóny v pekle, Genius, Krev zmizelého nebo Dobrodružství kriminalistiky.